CERC DE EVALUARE PSIHOLOGICĂ

COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică

ABAS®-II Adaptative Behavior Assessment System® - II

30.10.2025

Facultatea de Psihologie și Științele Educației
Universitatea din București

Eveniment organizat de profesorii și studenții programului masteral Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică.

Ce este ABAS-II?

- A fost creat de Patti L. Harrison, PhD și Thomas Oakland, PhD.
- Este un sistem de evaluare a comportamentului adaptativ, oferind o examinare comprehensivă bazată pe norme ale abilităților adaptative ale persoanelor.
- Testul are o arie largă de utilitate, aplicându-se de la nou născuți până la vârsta de 89 de ani.
- Constă în cinci formulare de evaluare, care sunt destinate să evalueze persoanele aflate în intervale diferite de vârstă și provenind din medii variate
- Poate fi aplicat de mai mulți evaluatori pentru același respondent

Facultatea de Psihologie și Științele Educației • Universitatea din București •

COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică

Fundamentul teoretic

ABAS-II se bazează pe principiile AAMR (1992) privind comportamentul adaptativ, conform cărora, funcționarea independentă și eficientă a unei persoane depinde de 10 deprinderi esențiale:

Arie adaptativă	Descriere	Exemplu de item
Comunicare	Vorbire, limbaj, abilități de ascultare necesare comunicării cu alte persoane	Ridică tonul pentru a capta atenția.
Utilizarea resurselor comunității	Abilități necesare pentru funcționare și comportament adecvat în comunitate	Găsește toaleta intr-un loc public.
Funcționalitate preșcolară	Abilități pre-universitare fundamentale, care stau la baza cititului, scrisului, matematicii și a altor deprinderi necesare în viața de zi cu zi, pentru o funcționare independentă	Citește propriul nume scris pe hârtie.
Viața acasă și în școală	Abilități necesare pentru întreținerea minimă a unei case sau a altui cadru de viață	Strânge și duce gunoiul
Sănătate și siguranță	Abilități necesare pentru protejarea propriei sănătăți și pentru reacția în caz de boală sau vătămare	Transportă o pereche de foarfeci în siguranță.
Timp liber	Abilități necesare angajării în și planificării timpului liber și activităților recreative	Se joacă jocuri simple, cum ar fi “cucu-bau” sau rostogolitul mingii de la unul la altul
Autoîngrijire	Abilități necesare pentru propria îngrijire incluzând hrănirea, îmbrăcarea, igiena	Se îmbracă singur(ă)
Autodirecționare	Abilități necesare independenței, responsabilității și autocontrolului	Stă liniștit(ă) pentru cel puțin un minut fără să ceară atenție din partea cuiva
Social	Abilități necesare pentru interacțiunea socială și pentru a se înțelege cu ceilalți	își arată compasiunea pentru ceilalți dacă aceștia sunt triști sau supărați
Motricitate	Abilități de bază necesare pentru locomoție, manipularea mediului înconjurător și dezvoltarea unor activități mai complexe	Utilizează foarfecă pentru a tăia în linie dreaptă
Muncă	Abilități necesare pentru funcționarea cu succes la/și deținerea cu succes a unei slujbe cu jumătate de normă sau cu normă întreagă	Reîncepe lucrul din proprie inițiativă după o pauză sau după ce a luat masa

Construcția testului

- Obiectiv
  - Identificarea și măsurarea deprinderilor adaptative esențiale pentru funcționarea zilnică, indiferent de vârstă, gen, etnie sau statut social.
- Proces de dezvoltare
  - Pornind de la modelul AAMR (1992), autorii au analizat:
    - Studii despre abilități funcționale la copii, tineri și adulți
    - Comportamente din viața reală: acasă, la școală, în comunitate, la muncă
    - Fond inițial: 1500 itemi → analiza experților → selecție pentru testare
- Principii de selecție
  - Relevanță clinică și practică
  - Număr optim de itemi (≈23/arie), fără redundanță
  - Comportamente observabile, cu rată scăzută de presupunere
  - Calități psihometrice solide (ex: $\alpha \geq .90$ pentru GAC)

Obiective

Testul are rol în:

- evaluarea globală a unei persoane
- diagnoza subiecților care prezintă dificultăți la nivelul abilităților cotidiene de adaptare, necesare pentru funcționarea eficientă în mediul de viață
- diagnosticarea și clasificarea anumitor dizabilități și/ sau tulburări
- identificarea punctelor tari și a limitărilor
- documentarea și monitorizarea progresului unei persoane de-a lungul timpului

Facultatea de Psihologie și Științele Educației • Universitatea din București •

COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică

Obiective

- Aceste rezultate se raportează în ABAS-II la cerințele pe care le îndeplinesc **persoanele de aceeași vârstă cu cea evaluată**.
- Rezultatele obținute în urma aplicării ABAS-II pot fi utilizate în combinație cu rezultatele obținute din alte modalități de evaluare, pentru a se lua decizii în ceea ce privește stabilirea unui diagnostic și pentru a planifica intervenții viitoare.

Facultatea de Psihologie și Științele Educației • Universitatea din București •

COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică

Administrare

Kitul ABAS-II cuprinde:

- manualul de utilizare
- cele cinci tipuri de formulare de evaluare

Cum se aplică?

- autoevaluare, atunci când evaluatorul se evaluează pe sine
- heteroevaluare, atunci când evaluatorul evaluează o altă persoană (copil sau adult)

Administrare

Cine pot fi evaluatorii?

- părinți
- membri ai familiei
- profesori, personal din creșe și grădinițe, supervizori, consilieri
- furnizori de servicii medicale
- alte persoane care sunt familiare cu activitățile cotidiene ale persoanei evaluate

Durată:

- Completare (20min)
- Scoare manuala (5-10min)/ scorare computerizată (câteva secunde)

Facultatea de Psihologie și Științele Educației • Universitatea din București •

COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică

Administrare

- Evaluatorul poate să completeze formularele de evaluare independent sau o persoană îi poate administra testul citindu-i cu voce tare
- Factori ce trebuie luați în seamă la administrarea și interpretarea ABAS-II:
  - Selectarea evaluatorilor
    - Să aibă contact frecvent cu persoana evaluată (aproape în fiecare zi)
    - Să aibă contact de lungă durată (mai multe ore pentru fiecare contact)
    - Contact recent (e.g., în ultimele 1-2 luni)
    - Oportunitatea de a observa aptitudinile măsurate de ABAS-II
  - Stabilirea unei legături și a comunicării cu aceștia
  - Utilizarea altor persoane calificate pentru administrarea și scorarea testului

Facultatea de Psihologie și Științele Educației • Universitatea din București •
COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică

Formulare

Formularul pentru Părinte/îngrijitor (Vârsta 0-5 ani)

•Formularul pentru Părinte/îngrijitor este un instrument cuprinzător de diagnosticare a abilităților adaptative care au **relevanță primară pentru funcționarea sugarilor, bebelușilor și preșcolarilor, acasă sau în alte medii.**

•Poate fi completat de către părinți sau alte persoane care au grijă constantă de copilul evaluat.

•Formularul pentru Părinte/îngrijitor este **folosit pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 0-5 ani** și include **241 itemi**, numărul de itemi pentru fiecare arie de abilități fiind cuprins între 22 și 27 itemi.

Facultatea de Psihologie și Științele Educației • Universitatea din București •

COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică

Formulare

Formularul pentru Părinte (Vârsta 5-21 ani)

•Acest formular este un instrument cuprinză tor de diagnosticare a abilităților adaptative care au **relevanță pentru funcționarea copiilor acasă și în comunitate**;

•Poate fi completat de către părinți sau îngrijitori.

•Formularul pentru Părinți este folosit pentru **copiii cu vârste între 5-21 de ani (de la grădiniță până la absolvirea liceului).**

•Formularul pentru se extinde până la vârsta de 21 ani pentru a include **elevii din formele de educație specială** și alți **elevi care continuă să fie asistați și în clasele din învă țământul liceal**.

•Acest formular include **232 itemi**, fiecare arie de abilitate fiind evaluată printr-un număr de 21-25 itemi.

Facultatea de Psihologie și Științele Educației • Universitatea din București •

COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică

Formulare

Formularul pentru Profesor/Educator (Vârsta 2-5 ani)

•Acest formular este un instrument cuprinzător de **diagnosticare a abilităților adaptative care au relevanță pentru funcționarea copilului mic și preșcolarului, într-un centru de îngrijire pe timpul zilei, îngrijire acasă, la grădiniță sau într-un cadru preșcolar**.

•**Învățătorii, educatorii, asistenții lor, instructorii de la centrul de îngrijire** pe timp de zi sau oricare alt îngrijitor pot utiliza acest formular.

•Formularul pentru Profesor/Educator este folosit pentru **copiii cu vârsta cuprinsă între 2 și 5 ani** și include **216 itemi**, fiecare arie de abilitate fiind evaluată prin intermediul unui număr de 21-27 itemi.

Facultatea de Psihologie și Științele Educației • Universitatea din București •

COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică

Formulare

Formularul pentru Profesor (Vârsta 5-21 ani)

•Acest formular este un instrument cuprinzător de **diagnosticare a abilităților adaptative care au relevanță primară pentru funcționarea copiilor** în cadrul școlii și care poate fi completat de către **profesori sau de către asistenții acestora.**

•Formularul pentru Profesori este folosit pentru **copii începând de la grădiniță și până la absolvirea liceului (5-21 de ani)**.

•**Formularul se extinde până la vârsta de 21 ani pentru a include elevii din formele de educație specială și alți elevi care continuă să fie ajutați și în clasele din învățământul liceal.**

•Acest formular include **193 itemi**, fiecare arie de abilitate fiind evaluată prin intermediul unui număr de 15-22 itemi.

Facultatea de Psihologie și Științele Educației • Universitatea din București •

COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică

Formulare

Formularul pentru Adult (Vârsta 16-89 ani)

•Acest formular este un instrument cuprinzător de **diagnosticare a abilităților adaptative care au relevanță primară în funcționarea unui adult acasă sau în cadrul comunității din care face parte**.

•Formularul pentru Adult poate fi utilizat atât ca formă de **autoevaluare**, când e completat chiar de către persoana care este evaluată, dacă deprinderile funcționale ale acesteia sunt considerate mulțumitoare pentru oferirea unor răspunsuri valide la itemi. Membrii familiei, supervizori sau alți evaluatori care sunt familiari cu persoana respectivă în diferite contexte și medii, pot completa de asemenea acest formular.

•**Două categorii separate de norme** sunt oferite pentru Formularul pentru Adult: pentru formularul de autoevaluare și pentru formularul de heteroevaluare. Formularul pentru adulți este folosit pentru **persoane cu vârsta cuprinsă între 16 și 89 ani** și include **239 itemi**, cu 20 până la 27 de itemi pentru fiecare arie de abilitate

Facultatea de Psihologie și Științele Educației • Universitatea din București •

COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică

Scorare

- Evaluatorul trebuie să evalueze gradul în care persoana evaluată prezintă, atunci când este necesar, aptitudinile adaptative respective
- Patru note - 0 (Nu este capabil), 1 (Niciodată sau aproape niciodată atunci când este necesar), 2 (Câteodată, atunci când este necesar), sau 3 (întotdeauna sau aproape întotdeauna, atunci când este necesar) + bifă dacă este presupunere
- În cazul în care există mai mult de 4 presupuneri, se intervievează evaluatorul cu privire la motivul presupunerilor și se ia o decizie cu privire la utilitatea continuării scorării
- Se notează scorurile brute pentru fiecare arie de deprindere și pentru GAC

Facultatea de Psihologie și Științele Educației • Universitatea din București •
COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică

Interpretare

- GAC – indice global a funcționării adaptative generale
  - GAC nu reflectă cu acuratețe funcționarea adaptativă dacă scorurile ariilor variază mult

- Dacă scorurile sunt consecvente, poate fi interpretat GAC
- Dacă scorurile sunt variabile, vor fi analizate punctele tari și slabe pe arii, vor fi analizate deficitele domeniilor de deprinderi adaptative pentru interpretări, pentru diagnostic, pentru clasificare sau pentru a stabili intervențiile/serviciile necesare

Intervenții

- Domeniile adaptative nu doar măsoară, ci și ghidează intervenția — în funcție de nevoile persoanei și cerințele mediului.
- Evaluarea abilităților sociale, conceptuale și practice ajută la formularea programelor de intervenție personalizate.
- Domeniile adaptative oferă un cadru pentru identificarea punctelor tari și limitărilor în profilul unei persoane.
- Spre exemplu, funcționarea în școală va avea mai multe cerințe în zona de comportament adaptativ conceptual, pe când trecerea la o viață independentă va avea mai multe cerințe în zona de comportament adaptativ practic

Fidelitate

Consistența Internă	Fidelitate test-retest	Fidelitate inter-evaluator	Fidelitate inter-forme
GAC - .97-.99	GAC - .90	GAC - .82 -.93	GAC - .68 - .95
d. adaptative - .91-.98	d. adaptative - .80-.90	d. adaptative .78- .87	d. adaptative .62- .91
Deprinderi - .80-.97 (.90)	Deprinderi - .70-.90 (.80-.90 pt adulți)	Deprinderi - .72 .82	Deprinderi - .51 .88

Validitate

- Confirmată prin corelații semnificative cu alte instrumente psihologice:
  - **Vineland Adaptive Behavior Scales**
  - **WISC** (pentru IQ)
  - **BASC** (pentru comportament și emoții)

- Studiile de validitate clinică arată că ABAS-II diferențiază eficient între:
  - Eșantioane clinice vs. non-clinice
  - Dizabilitate intelectuală ușoară vs. moderată

Aplicații ale testului

- evaluarea diagnostică
- identificarea punctelor tari și a limitărilor în abilitățile adaptative
- identificarea serviciilor necesare pentru un client
- planificarea programelor și monitorizărilor, precum și pentru cercetare și evaluare în
- contexte, incluzând cadre instituționale care oferă servicii pentru copii, așa cum ar fi școlile, grădinițele, programele de creșă, asociații și fundații.
- pentru persoanele ce au fost deja diagnosticate cu dizabilități sau diverse alte probleme
- programe pentru adulți, incluzând agențiile de furnizare de servicii psihologice, medicale și de sănătate
- programe de formare vocațională și ocupațional
- închisori

Avantaje

Caracteristicile care îl fac cu adevărat folositor pentru cercetări instituționale și evaluative includ:

•Consistența dintre definițiile și conceptele despre dizabilitățiele intelectuale din ABAS-II, pe de o parte și AAMR (1992, 2002b) și DSM-IV-TR, pe de altă parte;

•Norme la zi, inclusiv norme pentru subgrupuri variate;

•Ușurință în folosire, administrare și scorare;

•Disponibilitatea unor formulare și norme separate pentru părinți și învățători, pentru categoria de vârstă 0-21 ani;

•Disponibilitatea unor norme separate pentru autoevaluare și heteroevaluare pentru categoria de vârstă 16-89 ani.

Facultatea de Psihologie și Științele Educației • Universitatea din București •

COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică

Concluzii

- ABAS-II este un instrument valid și fiabil pentru evaluarea comportamentului adaptativ la persoane de toate vârstele, inclusiv cu dizabilități sau tulburări diverse.
- Oferă rezultate standardizate și permite diferențierea clară între nivelurile de funcționare adaptativă.
- Poate fi utilizat în multiple contexte: diagnostic, planificare a intervențiilor, monitorizarea progresului și cercetare.
- Flexibilitate în administrare: formulare adaptate pentru părinți, profesori și adulți, cu posibilitatea de autoevaluare sau heteroevaluare.
- Sprijină luarea deciziilor informate privind intervențiile și serviciile necesare pentru fiecare persoană evaluată.

Facultatea de Psihologie și Științele Educației • Universitatea din București •

COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică

Întrebări

Feedback

VĂ MULȚUMIM!

Facultatea de Psihologie și Științele Educației
Universitatea din București

COCP
PROGRAM MASTERAL
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică